

NORGES HØYESTERETT

Den 12. mai 2026 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Stenvik, Poulsen og Steen i

HR-2026-1104-U, sak nr. 26-060503SIV-HRET og (sak nr. 26-060482SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

I.

Dag Arne Kvamme

(advokat Pål Sverre Hernæs)

mot

Volkswagen AG

(advokat Henning Harborg)

Harald A Møller AS

(advokat Kjetil Haare Johansen)

II.

Knut Roald Sæle

(advokat Pål Sverre Hernæs)

mot

Volkswagen AG

(advokat Henning Harborg)

Harald A Møller AS

(advokat Kjetil Haare Johansen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over kjennelser om å avvise gruppesøksmål.
- (2) I 2023 reiste Dag Rune Flåten et gruppesøksmål mot bilforhandleren Harald A. Møller AS og produsenten Volkswagen AG, med krav om prisavslag og heving for biler rammet av Volkswagen AGs utslippsskandale, også kjent som «Diesel-gate».
- (3) Det er ubestridt at bilene i utgangspunktet hadde en ulovlig teknisk innretning, som ble avdekket i 2015. Volkswagen-konsernet ble pålagt å rette feilen, og foretok da en programvareoppdatering. Tvisten i gruppesøksmålene gjelder om programvareoppdateringen var en tilstrekkelig utbedring av feilen, eller om bilene fortsatt er mangelfulle, og om den eventuelle mangelen gir grunnlag for prisavslag eller erstatning.

- (4) Gruppessøksmålet fra 2023 ble avvist av tingretten og lagmannsretten. Grunnen var at vilkåret i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav c, om at gruppeprosess må være den beste behandlingsmåten, ikke var oppfylt. Flåtens videre anke til Høyesterett ble forkastet ved ankeutvalgets kjennelse 22. november 2024 (HR-2024-2147-U).
- (5) Bileierne delte seg deretter i fire grupper, som i desember 2024 tok ut hvert sitt gruppessøksmål. Gruppene besto av:
1. Privatpersoner som har kjøpt en ny bil fra en av Harald A. Møllers forhandlere og som fortsatt eier bilen.
  2. Privatpersoner som har kjøpt en ny bil fra en av Harald A. Møllers forhandlere, men som ikke lenger eier bilen fordi den er videresolgt.
  3. Kjøpere som har kjøpt bilen på annenhåndsmarkedet og fortsatt eier bilen i dag.
  4. Kjøpere som har kjøpt bilen på annenhåndsmarkedet, men som ikke lenger eier bilen fordi den er videresolgt.
- (6) Ved fire kjennelser fra Oslo tingrett 18. juli 2025 ble gruppessøksmålene avvist. Tingrettens kjennelse bygger på at vilkårene i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a og d ikke er oppfylt.
- (7) Alle gruppene anket. Gruppe 2 og 4 trakk senere sine anker, slik at det er endelig avgjort at deres søksmål skal avvises. Gruppe 1, ved grupperepresentant Dag Arne Kvamme, og gruppe 3, ved grupperepresentant Knut Roald Sæle, opprettholdt sine anker.
- (8) Ved Borgarting lagmannsretts kjennelser 25. februar 2026 ble ankene forkastet. Lagmannsretten fant det tilstrekkelig å vurdere vilkåret i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a om at kravene må ha «samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag», og konkluderte med at dette ikke er oppfylt.
- (9) Dag Arne Kvamme har anket til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen, bevisvurderingen og saksbehandlingen. Det gjøres gjeldende at ankeutvalgets kompetanse ikke er begrenset etter tvisteloven § 30-6. Videre anføres at vilkåret i tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a, om at de potensielle gruppemedlemmenes krav bygger på samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag, er oppfylt. Likhetsvilkåret kan ikke tolkes så strengt at de potensielle gruppemedlemmene ikke har reelle muligheter for å håndheve brudd på EØS-retten. Saken er godt egnet for behandling i gruppeprosessens former. Lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull, og et sentralt prosesskriv med relevant argumentasjon er ikke vurdert. Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Borgarting lagmannsretts kjennelse av 25. februar 2026 i sak 25-173736ASK-BORG/04 oppheves.
  2. Harald A. Møller AS dømmes til å betale sakskostnader for Høyesterett til Dag Arne Kvamme.
  3. Volkswagen AG dømmes til å betale sakskostnader for Høyesterett til Dag Arne Kvamme.»

- (10) Knut Roald Sæle har anket til Høyesterett. Ankegrunnene og anførslene er de samme som i Kvammes anke. Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Borgarting lagmannsretts kjennelse av 25. februar 2026 i sak 25-173741ASK-BORG/04 oppheves.
  2. Harald A. Møller AS dømmes til å betale sakskostnader for Høyesterett til Knut Roald Sæle.
  3. Volkswagen AG dømmes til å betale sakskostnader for Høyesterett til Knut Roald Sæle.»
- (11) Harald A. Møller AS og Volkswagen AG har gitt tilsvaret til begge ankene. Det er anført at ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c, jf. HR-2023-1034-A. Lagmannsrettens begrunnelse er tilstrekkelig. Lagmannsretten hadde tilgang til prosesskrivet fra ankende parter. Lagmannsrettens generelle forståelse av tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a er riktig. Det er lagt ned slik påstand:
- «1. Anken forkastes.
  2. Volkswagen AG og Harald A. Møller AS tilkjennes sakskostnader for Høyesterett.»
- (12) Sakene forenes til felles behandling og avgjørelse av Høyesteretts ankeutvalg etter tvisteloven § 15-6.
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over en kjennelse. Høyesteretts kompetanse etter tvisteloven er da begrenset til saksbehandlingen og «den generelle forståelsen av en skrevet rettsregel», jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og c. Ankeutvalget har ikke full kompetanse etter § 30-6 bokstav a, fordi avvisningen av gruppesøksmålet ikke innebærer at adgangen til domstolsbehandling er stengt, jf. HR-2023-1034-A.
- (14) Lagmannsrettens kjennelse er basert på at gruppemedlemmenes krav ikke bygger på «samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag», jf. tvisteloven § 35-2 første ledd bokstav a. Lagmannsretten redegjør korrekt for de rettslige utgangspunktene, og gjengir blant annet en uttalelse fra forarbeidene til tvisteloven, Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 492, om at det må «legges vekt på om de dominerende sider av saken gjelder fellesspørsmål». Ved den konkrete vurderingen kommer den til at grunnlaget for prisavslagskravene er tilstrekkelig likt. Om dette heter det:
- «Lagmannsretten er enig med tingretten i at det vil være mulig å utmåle prisavslag på en sjablongmessig måte, og at det eksempelvis kan benyttes hjelpedokumenter for å få kategorisert og satt opp dette på en hensiktsmessig måte. De dominerende sidene av saken vil like fullt være at det kreves prisavslag som følge av en mangel knyttet til det samme forholdet, uavhengig av biltype, motorstørrelse og eventuelle andre variasjoner. Lagmannsretten kan ikke se at det vil være så store individuelle ulikheter at vilkåret i bokstav a ikke er oppfylt.»
- (15) Når lagmannsretten likevel kommer til at vilkåret om vesentlig likhet i faktisk og rettslig grunnlag ikke er oppfylt, er det fordi saksøktets foreldelsesinnsigelse nødvendigvis

individuelle vurderinger. Den slutter seg til tingrettens begrunnelse, hvor det blant annet er lagt vekt på at «en rekke personer som er potensielle grupped medlemmer i søksmålet her, nødvendigvis vil ha hatt relativt omfattende kunnskap om den påberopte mangelen», og at det er nødvendig med «konkrete individuelle vurderinger knyttet til hver enkelt av grupped medlemmene», for å avgjøre når den faktiske kunnskapen var tilstrekkelig til at tilleggsfristen i foreldelsesloven § 10 begynte å løpe. Til saksøkernes anførsel om at det forelå rettslig usikkerhet som innebar at det ikke med rimelighet kan kreves at forbrukerne burde skaffet seg nødvendig kunnskap om kravet før 14. juli 2022, da EU-domstolens avgjørelser i sakene C-145/20 *Porsche og Volkswagen*, C-128/20 *GSMB Invest* og C-134/20 *Volkswagen* ble kjent, bemerket tingretten:

«Dette er uten tvil et spesielt rettsområde, og retten ser ikke bort fra at mange av de potensielle grupped medlemmene vil kunne nå frem med at rettsvillfarelse knyttet til en slik særbestemmelse fører til at tilleggsfristen etter § 10 først begynner å løpe ved EU-domstolens avgjørelse. Rettspraksis knyttet til § 10 og rettsvillfarelse viser imidlertid at de vurderingene retten må gjøre i slike situasjoner er helt konkrete, og at aktsomhetsvurderingen er svært streng. For eksempel vil det kunne ha avgjørende betydning om kravshaveren er representert av noen som burde ha satt seg inn i rettsstilstanden. I denne saken er det etter rettens oppfatning derfor av betydning hvilken kunnskap Dag Rune Flåten hadde om rettsprosessene i EU, siden han gjennom bilklager.no hadde påtatt seg å representere mange av de potensielle kravshaverne.

Vurderingen av om rettsvillfarelsen var unnskyldelig må etter rettens oppfatning skje på individuelt nivå. Retten må vurdere om hvert av de potensielle grupped medlemmene hadde slik kunnskap om den rettslige prosessen i EU-systemet at de hadde en særlig oppfordring til å sette seg inn i f.eks. notifikasjonen og Generaladvokatens uttalelse i forkant av EU-domstolens avgjørelse. Retten viser i den forbindelse at mange norske bileiere har inngått avtaler med Flåten, og at mange bileiere også har forsøkt å melde seg på tilsvarende gruppesøksmål i Tyskland. Det kan derfor anføres, og retten må vurdere, om deres rettsvillfarelse eventuelt var aktsom nok.»

(16) Lagmannsretten slutter seg til dette og legger til:

«Som et utgangspunkt, er lagmannsretten enig med ankende parter i at det fremstår fornuftig – forutsatt at grupped medlemmene er ‘vanlige’ forbrukere – å ta utgangspunkt i at fristen for samtlige grupped medlemmer begynte å løpe fra og med EU-domstolens avgjørelse, altså i juli 2022. Tingretten har også understreket at flere av grupped medlemmene vil kunne nå frem med at fristen begynte å løpe ved domstolens avgjørelse. For de grupped medlemmene som eventuelt ble bistått av Flåten, som antakelig vil være mulig å kategorisere, vil det måtte vurderes hva Flåten hadde kunnskap om. Utover dette vil det likevel være mange ulike varianter både av det faktiske og det rettslige grunnlaget, som må vurderes på et individuelt nivå for hvert grupped medlem. Dette innebærer at det for foreldesspørsmålet ikke er ‘samme eller vesentlig likt faktisk og rettslig grunnlag’, jf. tvisteloven § 35-2 første ledd a.»

(17) Ankeutvalget bemerker at lagmannsretten ikke har foretatt noen vurdering av om *de dominerende sider av saken* gjelder fellesspørsmål eller individuelle spørsmål. Heller ikke tingrettens kjennelse inneholder noen slik vurdering. Lagmannsrettens avgjørelsesgrunner gir derfor samlet sett ikke grunnlag for å konstatere at det til tross for ulikhetene som foreldesspørsmålet innebærer for deltakerne, likevel vil være fellesspørsmålene som dominerer saken. Kjennelsen må derfor oppheves, jf. tvisteloven § 30-6 bokstav b og § 30-14 første ledd.

- (18) Ved den fortsatte behandlingen må lagmannsretten vurdere om det er mulig å løse de utfordringene foreldesspørsmålene innebærer, ved bruk av undergrupper, jf. tvisteloven § 35-10 andre ledd, eventuelt kombinert med deling av pådømmelsen etter § 35-11 andre ledd. Bestemmelsen om oppdeling i § 35-11 andre ledd er aktuell der saken reiser individuelle spørsmål i tilknytning til noen grupped medlemmer, og det derfor ikke er mulig eller praktisk å avgjøre kravene for hele gruppen under ett, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 497. Dette gjelder for eksempel der saksøkte har innsigelser som gjelder enkelte grupped medlemmer, knyttet til for eksempel foreldelse, aksept av risiko eller lignende, se NOU 2001: 32 B *Rett på sak* side 996. Det som er felles for gruppen, legges da uprøvd til grunn i senere avgjørelser for øvrige grupped medlemmer. Bestemmelsen gjør det mulig å forene erstatningsrettens krav til individuell vurdering med gruppeprosessens likebehandling, se proposisjonen på side 333.
- (19) Lagmannsretten må også ta stilling til saksøkernes nye anførsel om at avvisning av gruppesøksmålet vil gjøre det uforholdsmessig vanskelig for forbrukerne å håndheve sine EØS-rettigheter.
- (20) Dag Arne Kvamme og Knut Roald Sæle har vunnet saken for Høyesterett og har krav på dekning av sine sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Siden avgjørelsen gjelder annet enn kravene som er tvistegjenstand, må ankeutvalget i medhold av § 20-8 første ledd, jf. andre ledd avgjøre sakskostnadene for Høyesterett, men skal etter tredje ledd utsette sakskostnadsavgjørelsen for underinstansene.
- (21) Hverken Kvamme eller Sæle har spesifisert hvilket beløp de krever. Kravet tas til følge, og beløpet settes til 18 750 kroner inkludert merverdiavgift, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd. I tillegg kommer rettsgebyr med 8 070 kroner for begge ankene.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelser oppheves.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AG
– én for begge og begge for én – til Dag Arne Kvamme 26 820
– tjuesekstusenåttehundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Harald A Møller AS og Volkswagen AG
– én for begge og begge for én – til Knut Roald Sæle 26 820
– tjuesekstusenåttehundreogtjue – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Thomas Chr. Poulsen
(sign.)

Are Stenvik
(sign.)

Therese Steen
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Hege Kristine Aakre